

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
Verkių g. 25C, LT-08223 Vilnius
El. p.: info@vert.lt

2021-07-26 Nr. SKL-21-79
Į 2021-07-02 Nr. R2-(ŠGK)-4445

DĖL NAUDOJIMOSI ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLAIS SĄLYGŲ SĄVADO PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

UAB „Fortum Klaipėda“ (toliau – Bendrovė) 2021 m. liepos 2 d. raštu Nr. R2-(ŠGK)-4445 (toliau – Raštas) gavo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) prašymą pateikti pastabas bei pasiūlymus pagal paskelbtos viešosios konsultacijos, vykdomos nuo 2021 m. liepos 12 d. iki 2021 m. liepos 26 d., dėl pateiktų derinti Tarybos 2015 m. sausio 19 d. nutarimo Nr. O3-6 „Dėl Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Sąvado projektas) sąlygas.

Susipažinusi bei įvertinusi Tarybos parengtą Sąvado projektą, Bendrovė teikia savo komentarus. Pastabos bei pasiūlymai dėl Sąvado projekto yra teikiami išdėstant juos priede Nr.1, kuris pridedamas prie šio rašto.

PRIDEDAMA:

1. Priedas Nr. 1. UAB „Fortum Klaipėda“ pastabos ir pasiūlymai, 11 lapų.

Direktorius

Donatas Petronis

Originalas nebus siunčiamas.

Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado projektas

Pastabos ir pasiūlymai

Eil. Nr.	Projekto redakcija	UAB „Fortum Klaipėda“ pastabos ir pasiūlymai
1.	<p>2.5. Pakeisti Sąvado 8 punktą ir jį išdėstyti taip: „8. Šilumos tiekėjas viešai (savo svetainėje) šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje deklaruoja—skelbia šilumos aukciono informacinėje sistemoje viešai skelbiamą aktualią informaciją: <...> 8.4. paskutinių kalendorinių metų vidutinio paros šilumos poreikio grafiką; <...></p>	<p>Siekiant išvengti dviprasmybių ir erdvės galimoms interpretacijoms, Bendrovė siūlo Tarybai patikslinti 8.4. Sąvado projekto redakciją, aiškiai nurodant, kad paskutinių kalendorinių metų vidutinio paros šilumos poreikio grafike informacija turi būti pateikiama padieniui,</p>
2.	<p>18.8. preliminaras <i>kitas</i> technines šilumos įrenginių charakteristikas, galinčias turėti įtakos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygoms</p>	<p>Bendrovė siūlo koreguoti Sąvado 18.8. nuostatą išbraukiant žodį „kitas“. Tokia nuostatos korekcija leistų eliminuoti neapibrėžtumus, kurie gali sąlygoti prisijungimo sąlygų išdavimo uždelsimą.</p>
3.	<p>2.8. Pakeisti Sąvado 35 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip: „35. Šilumos tiekėjo išduotos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos galioja 24 mėnesius, išskyrus Sąvado 37 punkte numatytą atvejį 5 metus nuo jų išdavimo dienos, jeigu statybą leidžiantis dokumentas negautas. Gavus statybą leidžiantį dokumentą, prisijungimo sąlygos galioja iki statybos užbaigimo procedūrų užbaigimo dienos. Prisiijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos turi būti įvykdytos ne vėliau nei per 24 mėnesius nuo jų išdavimo dienos. Prisiijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimas įvykdymo terminas šilumos tiekėjo įrašu prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygose pratęsiamas iki 36 mėnesių nuo jų įsigaliojimo, o didesnės nei 50 MW galios šilumos įrenginiams bei didesnės nei 20 MW galios kogeneracinėms jėgainėms prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimo įvykdymo terminas gali būti pratęsiamas iki 48 mėnesių nuo prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų išdavimo, jeigu</p>	<p>Bendrovė siūlo išbraukti iš 35-o punkto sakinį „<i>Prisiijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos turi būti įvykdytos ne vėliau nei per 24 mėnesius nuo jų išdavimo dienos.</i>“, nes jis prieštarauja ankstesniam sakiniui. Siūlome terminus suderinti su statybos techninių reglamentų (STR) galiojančiomis nuostatomis.</p>

	potencialus nepriklausomas šilumos gamintojas per pirmuosius 24 prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimo mėnesius parengia ar įgyja bei pateikia šilumos tiekėjui dokumentus, patvirtinančius, kad:“;	
4.	2.10. Pakeisti Sąvado 40 punktą ir jį išdėstyti taip: „40. Šilumos tiekėjas turi teisę pasinaudoti potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo pateiktu prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo užtikrinimu, jeigu potencialus nepriklausomas šilumos gamintojas per prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimo laikotarpį įvykdymo terminą neįvykdė prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų, t. y. iki prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimo įvykdymo termino pabaigos neįvykdo reikalavimų, numatytų prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygose, ir su šilumos tiekėju nepasirašo Sąvado 45 punkte numatyto prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo akto <i>arba jas įvykdo netinkamai</i> . Tokiais atvejais, nepriklausomam šilumos gamintojui siekiant toliau vykdyti šilumos tiekėjo išduotas prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygas, šilumos tiekėjui iš naujo pateikiamas Sąvado 36 punkte nurodytas prisijungimo sąlygų įvykdymo užtikrinimas ir nustatomas naujas prisijungimo sąlygų įvykdymo terminas. “	Bendrovė atkreipia Tarybos dėmesį, kad prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo aktas yra pasirašomas ir išduodamas tik pilnai įvykdžius visas numatytas sąlygas. Jei sąlygos neįvykdytos ar įvykdytos netinkamai, aktas negali būti pasirašomas, Todėl siūlome iš 40 ir 41 punktų redakcijos išbraukti frazę „ <i>arba įvykdyti netinkamai</i> “.
5.	2.11. Pakeisti Sąvado 41 punktą ir jį išdėstyti taip: „41. Tais atvejais, kai potencialus nepriklausomas šilumos gamintojas neįvykdo prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų <i>arba jas įvykdo netinkamai</i> , šilumos tiekėjas apie tai raštu privalo informuoti potencialų nepriklausomą šilumos gamintoją ir Komisiją Tarybą. “	Žr. 4-ą pastabą.
6.	2.15. Papildyti Sąvadą 65.3 papunkčiu ir jį išdėstyti taip: „ 65.3. šilumos tiekimo į tinklą galia $\pm 3\%$. “	Bendrovė atkreipia Tarybos dėmesį, kad Sąvado projektą papildžius 65.3 punkto nuostata, CŠT tinkle veikiantys nepriklausomi gamintojai (toliau – NŠG), ypač biokuro ir atliekų kogeneracinėse jėgainėse, technologiškai neturės galimybės išlaikyti visų trijų Sąvado 65 punkte numatytų šilumnešio parametrų nuokrypių ribose (<i>vandens, įeinančio į šilumos tinklą, temperatūros $\pm 5\text{ }^\circ\text{C}$; slėgio tiekiamajame vamzdyne $\pm 5\%$; ir šilumos tiekimo į tinklą galios $\pm 3\%$.)</i> vienu metu.

Pavyzdžiui, esant tiekiamo šilumnešio srautui 2000 m³/h, temperatūrai 70,5°C ir grįžtamo šilumnešio temperatūrai esant 40 °C, pagal 1-ą formulę apskaičiuota šilumos tiekimo į tinklą galia yra 67,7 MW.

$$Q = c m (T_2 - T_1), \quad (1)$$

kur T_2 – paduodamo šilumnešio temperatūra, °C,

T_1 – grįžtamo šilumnešio temperatūra, °C,

m – šilumnešio debitas, kg/s (kai $\rho = 0,97745 \text{ g/cm}^3$),

c – savitoji šiluminė talpa, J/(kg K).

Tiekiant 5°C aukštesnės temperatūros vandenį į šilumos tinklą, ką leidžia Sąvado 65.1 papunktis, išlaikant tą patį šilumnešio srautą (2000 m³/h) ir grįžtamo šilumnešio temperatūrai esant tokiai pačiai (40 °C), šilumos tiekimo į tinklą galia būtų 78,7 MW arba 16 % didesnė, kas jau neatitiktų Sąvado 65.3 papunktyje nurodytos galimos paklaidos.

Problemos aktualumą taip pat aiškiai iliustruoja ir prieš kelias dienas Bendrovei nutikusi situacija: CŠT tinkle atsijungus pagal šilumos aukciono rezultatus aukščiau esančiam NŠG, staigiai padidėjo termofikato srautas (buvo dirbama pagal Šilumos tiekėjo užduotą paduodamą termofikato slėgį ir temperatūrą), dėl ko atitinkamai padidėjo ir šiluminis apkrovimas į miestą. Tokiu atveju, Bendrovė jau būtų pažeidusi Sąvado projekto 65.3 punkto nuostatas dėl Šilumos tiekėjo pastovių sąlygų neišlaikymo tinkle.

Todėl Bendrovė siūlo nepriimti Sąvado projekto 65.3 punkto papildymo kaip perteklinio ir technologiškai neįgyvendinamo reikalavimo.

Tačiau, jei būtų nuspręsta patvirtinti „šilumos tiekimo į tinklą galios“ parametą, būtina Sąvade patikslinti galios apibrėžimą, aiškiai nurodant kokios (valandinė/paros/momentinė ar t.t.) galios nuokrypis yra reglamentuojamas. Taip pat Bendrovė siūlytų papildyti 65-ą punktą nuostatomis, numatančiomis tiekiamo šilumnešio parametrų nuokrypių nuo šilumos tiekėjo dispečerio nustatyto šilumos tiekimo tinklo režimo taikymo eiliškumą pagal dispečerinės nurodytus prioritetus.

		Be kita ko, siekiant užtikrinti lygiavertes veiklos sąlygas, Bendrovė siūlo į Sąvadą įtraukti nuostatą, įpareigojančią ir šilumos tiekimo įmones išlaikyti grįžtamojo vandens temperatūrą ir slėgį (pagal išduotas prijungimo technines sąlygas.
7.	2.16. Pakeisti Sąvado 66 punktą ir jį išdėstyti taip: „66. Nepriklausomas šilumos gamintojas privalo užtikrinti, kad šilumos įrenginys išlaikytų tiekiamo šilumnešio parametrus, vadovaudamasis konkrečiam šilumos tiekimo tinklui patvirtintu temperatūros grafiku, kurį nustatė šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į šilumos perdavimo tinklo charakteristikas, klimato sąlygas ir kitus faktorius. Nepriklausomas šilumos gamintojas privalo užtikrinti, jog Sąvado—65.1 65 punkte numatyti vandens, įeinančio į šilumos tiekimo tinklą, temperatūros, slėgio tiekiamajame vamzdyne ir šilumos tiekimo į tinklą galios nuokrybiai būtų panaikinti arba minimizuoti iškart po šilumos tiekėjo dispečerio nurodymų.“	Atitinkamai 6-je pastaboje išsakytiems argumentams, Bendrovė siūlo Tarybai išbraukti iš 66-o punkto redakcijos frazę „ <i>ir šilumos tiekimo į tinklą galios</i> “, nes šio parametro užtikrinimas priklauso nuo bendro CŠT dispečerio ir NŠG darbo. Atskiri NŠG savarankiškai negali užtikrinti reikalaujamo parametro stabilumo.
8.	2.17. Pakeisti Sąvado 68 punktą ir jį išdėstyti taip: „Jeigu nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos įrenginys neišlaiko reikiamos temperatūros, ir slėgio <i>ir galios</i> , kaip nustatyta Sąvado 65 punkte, ilgiau nei 3 valandas, laikoma, kad nepriklausomas šilumos gamintojas atitinkamu laiku negali patiekti reikiamos kokybės šilumos o šilumos tiekėjas turi teisę Sąvado 92 punkte nustatyta tvarka apriboti šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo.“	Atitinkamai 6-je pastaboje išsakytiems argumentams, Bendrovė siūlo Tarybai išbraukti iš 66-o punkto redakcijos frazę „ <i>ir galios</i> “, nes šio parametro užtikrinimas priklauso nuo bendro CŠT dispečerio ir NŠG darbo. Atskiri NŠG savarankiškai negali užtikrinti reikalaujamo parametro stabilumo.
9.	2.21. Pripažinti netekusiu galios Sąvado 78 punktą;	Bendrovė siūlo Sąvado projekte vietoj naikinamų 78 punkto nuostatų, jame detaliam aprašyti, kokie su dispečeriniu valdymu susiję duomenys privalo būti skelbiami šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje, šių deklaruojamų duomenų apimtį, periodiškumą ir pateikimo terminus bei reikalavimus. Pažymėtina, kad aukciono dalyviams šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje turi būti prieinama ne tik planuojama informacija, tokia kaip sudarytas dispečerinio valdymo planas ateinančiam 24 valandų laikotarpiui, tačiau taip pat turi būti skelbiami ir operatyviai atnaujinami faktiniai šilumos gamybos duomenys. Todėl siūloma įtraukti įpareigojimą šilumos teikėjui

		šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje skelbti informaciją kiekvienai parai apie „para po“ sprendimus (t. y. CŠT faktinis poreikis, konkurencinių įrenginių ir NŠG patiektas kiekis, piko/rezervo įrenginių patiektas kiekis).
10.	2.24. Papildyti Sąvada 80 ² punktu ir jį išdėstyti taip: „80². Tais atvejais, kai, siekiant operatyvumo, dispečerinis šilumos gamybos valdymas buvo atliktas tiesioginiais šilumos teikėjo dispečerio nurodymais (telefonu ar kitomis operatyvaus ryšio priemonėmis), tiesioginiai šilumos teikėjo dispečerio nurodymai turi būti fiksuojami, o dėl tiesioginių dispečerio nurodymų susidarę dispečerinio valdymo plano pakeitimai turi būti deklaruojami šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje bei pateikiami nepriklausomiems šilumos gamintojams Sąvado 80¹ punkto nustatyta tvarka.“	<p>Bendrovė siūlo aiškiau apibrėžti galimas tiesioginių šilumos teikėjų dispečerio nurodymų formas ir reglamentuoti tokių nurodymų fiksavimo būdus (telefoninių pokalbių įrašai ir pan.) ir atliktų įrašų saugojimo ir prieinamumo tvarką.</p> <p>Taip pat būtina Sąvade nustatyti šilumos tiekėjui aiškų terminą, per kurį dėl tiesioginių šilumos teikėjo dispečerio nurodymų įvykdyti dispečerinio valdymo plano pakeitimai turi būti deklaruojami šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje bei pateikiami nepriklausomiems šilumos gamintojams Sąvado 80¹ punkto nustatyta tvarka.</p>
11.	2.27. Papildyti Sąvada 84 ¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „84¹. Šilumos tiekėjai sudaro galimybes šilumos tiekimo sistemoje veikiantiems nepriklausomiems šilumos gamintojams realiu laiku stebėti sistemoje vykstančios šilumos gamybos duomenis, šilumos aukciono informacinėje sistemoje patalpindami nuorodas, pagal kurias būtų prieinama informacija (pageidautina žemėlapiu formatu) apie prie tinklo prijungtus šilumos gamybos šaltinius (įskaitant ir šilumos tiekėjų piko/rezervo pajėgumų įrenginius) ir jų realiu laiku šilumos tiekimo galias, MW.“	Bendrovė pritaria šiam Sąvado pakeitimui ir siūlo 84 ¹ punkto nuostatas papildyti reikalavimu, kad aukciono dalyvio faktiškai pagamintos ir šilumos tiekėjui patiektos šilumos kiekiai ir atlygintinų balansavimo sąnaudų skaičiavimai būtų atliekami Baltpool sistemoje.
12.	2.29. Pakeisti Sąvado 91 punktą ir jį išdėstyti taip: „91. Visais atvejais vienam iš šilumos įrenginių, veikiančių konkrečioje sistemoje, visiškai ar dalinai sumažinus šilumos gamybą, to įrenginio šilumos gamybos galia turi būti kompensuojama kitais, sistemoje veikiančiais šilumos įrenginiais. Tais atvejais, kai to padaryti neįmanoma – naudojami rezervinės galios užtikrinimo paslaugą teikiantys šilumos įrenginiai. Vienam iš konkrečioje sistemoje veikiančių šilumos gamybos įrenginių visiškai ar dalinai sumažinus šilumos gamybą, to įrenginio šilumos gamybos galia, vadovaujantis mažiausių sąnaudų	Bendrovė siūlo Sąvade numatyti aiškias taisykles, kaip „ <i>mažiausių sąnaudų principas</i> “ būtų užtikrinamas. Todėl Bendrovė siūlo Sąvade įtvirtinti prievolę šilumos tiekėjams deklaruoti ir viešai skelbti šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje balansavimo paslaugai taikomų atskirų šilumos gamybos įrenginių šilumos gamybos kainą, t. y. balansavimo šilumos užtikrinimo sąnaudas, ct/ kWh. Tai padidintų rinkos skaidrumą ir leistų visiems šilumos gamintojams įsivertinti balansavimo sąnaudas tais atvejais, jei balansavimui būtų naudojami rezerviniai ar pikiniai šilumos gamybos įrenginiai.

	<p>principu, turi būti kompensuojama kitais pagal šilumos aukciono rezultatus sistemoje veikiančiais ir (ar) šilumos tiekėjo valdomais šilumos poreikio piko ir (ar) rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančiais šilumos gamybos įrenginiais. Pasirenkant šilumos gamybos įrenginį tinklui balansuoti, įvertinus technines galimybes, prioritetas teikiamas mažiausias šilumos gamybos ar supirkimo sąnaudas užtikrinančiam įrenginiui.“</p>	<p>Sąvade būtina reglamentuoti ir tokius atvejus, kai, įvertinus įrenginių technines galimybes, pagal šilumos aukciono rezultatus kitas eilėje esantis pigiausias šilumos gamintojas atsisako pateikti reikiamą kiekį ir tinklo balansavimui yra aktyvuojami šilumos tiekėjo brangesni įrenginiai. Tokiu atveju, mažiausių sąnaudų principas galėtų būti užtikrintas Sąvade numatant <i>tarpinio kompensavimo mechanizmą</i>, kuris įpareigotų šilumos gamybos įrenginio, visiškai ar dalinai sumažinusio šilumos gamybą, įmonei balansavimo sąnaudas skaičiuoti, įvertinat kainų skirtumą tarp jo aukcione pasiūlytos kainos ir kito pagal kainos prioritetą eilėje esančio, bet gaminti atsisakiusio šilumos gamintojo. O atsisakęs šilumą pateikti šilumos gamintojas privalėtų šilumos tiekėjui kompensuoti balansavimo kainos skirtumą tarp savo aukcione pasiūlytos ir aktyvuotų šilumos tiekėjo įrenginių kainos.</p>
13.	<p>2.30. Pakeisti Sąvado 92 punktą ir jį išdėstyti taip: „92. Tuo atveju, kai konkrečioje šilumos tiekimo sistemoje veikiantis nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio ir (arba) neišlaiko šilumos kokybės reikalavimų, numatytų Sąvado 65 punkte, ilgiau nei 3 valandas nuo šilumos tiekėjo dispečerio nurodymų, įvardintų Sąvado 66 punkte, šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į Sąvado IX skyriuje nustatytą dispečerinio valdymo tvarką, privalo pakoreguoti ateinančių 24 valandų dispečerinio valdymo planą, numatytą Sąvado 80 punkte, bei sumažinti šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio.“</p>	<p>Taip pat siūloma Sąvade numatyti atvejus, kai nepriklausomas šilumos gamintojas nepateikia šilumos kiekio dėl techninių sąlygų iš šilumos tiekėjo pusės neužtikrinimo, pvz. šilumos tinklų dispečeris tiesiogine komanda gali įpareigoti gamintoją laikyti tam tikrą slėgį, ko pasekoje, gamintojas neturės galimybės patiekti įsipareigoto šilumos kiekio. Tokiu atveju, taip šilumos tiekėjas gali sumažinti šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo vienašališkai. Siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo, Bendrovė siūlo Sąvade įvesti dispečerinio valdymo saugiklius slėgiui, srautui, temperatūrai.</p> <p>Taip pat būtina Sąvade šilumos tiekėjui nustatyti aiškų terminą patikslinti dispečerinį valdymo planą (toliau – DVP) nuo faktinių aplinkybių pasikeitimo. Nepakeitus DVP ir NŠG tiekiant šilumą pagal naujus nurodymus, šis NŠG automatiškai nebeatitiktų Sąvado 65-o punkto reikalavimų ir atsidurtų situacijoje, sąlygojančioje balansavimo sąnaudų skaičiavimą.</p> <p>Be to, atitinkamai 6-je pastaboje išsakytiems argumentams, nesant aiškių nuostatų dėl parametru užtikrinimo prioritetų, kyla prielaidos neaiškumams ir ginčams tarp šilumos gamintojo ir NŠG.</p>

14. 2.31. Pakeisti Sąvado 93 punktą ir jį išdėstyti taip:
 „93. ~~Nepriklausomas šilumos gamintojas~~ **Šilumos aukciono dalyvis**, kuris ties **dispečerinio valdymo plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu** nustatytos galios riba nepatiekė šilumos kiekio ar neišlaikė šilumos kokybės reikalavimų ir dėl kurio šilumos tiekėjas koregavo dispečerinio valdymo ~~grafiką~~ **planą**, per 24 valandas privalo likviduoti priežastis, dėl kurių nepatiekė šilumos kiekio arba neišlaikė šilumos kokybės reikalavimų. Nesant galimybių likviduoti minėtų priežasčių per minėtą laikotarpį, ~~nepriklausomas šilumos gamintojas~~ **šilumos aukciono dalyvis** kuo skubiau privalo informuoti šilumos tiekėją apie priežastis bei laikotarpį, per kurį tokios priežastis bus pašalintos;

93.1. tuo atveju, jei ~~nepriklausomas šilumos gamintojas~~ **šilumos aukciono dalyvis** ties dispečerinio valdymo ~~grafike~~ **plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu** nustatytos galios riba patiekia didesnę šilumos kiekį nei buvo nustatyta, ~~nepriklausomas šilumos gamintojas~~ **šilumos aukciono dalyvis** privalo atlyginti ~~šilumos tiekėjo patirtas~~ balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:

$$C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times p_{HP,j,y} \times 210 \times 1,2$$

kur:

$C_{HP,y}$ – dengtinios balansavimo ~~išlaidos mėnesį~~ **sąnaudos, veikiant pagal šilumos aukcioną** y , Eur;

$Q_{HP,j,y}$ – balansavimo šilumos kiekis, susidaręs dėl ~~nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio~~ **j veiksmų (neveikimo), mėnesį veikiant pagal šilumos aukcioną** y , MWh. Šiuo atveju balansavimo šilumos kiekis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp ~~nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio~~ **j faktiškai patiekto šilumos kiekio (valandos tikslumu) ir šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą, iš šilumos aukciono dalyvio j per atitinkamą laikotarpį numatyto supirkti šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį ~~nepriklausomas šilumos gamintojas~~ **j privalėjo pagaminti;****

$p_{HP,j,y}$ – ~~nepriklausomo šilumos gamintojo~~ **j šilumos aukciono dalyvio j** , pagal Supirkimo tvarkos nuostatas nustatyta šilumos pardavimo šilumos

Pažymėtina, kad Sąvado 110.11. punktas numato, kad NŠG privalo „padengti šilumos perdavimo tinkle šilumos tiekėjo patirtas šilumos balansavimo faktines išlaidas, atsiradusias dėl nepriklausomo šilumos gamintojo į šilumos perdavimo tinklą ties šilumos apskaitos vieta nepatiekto arba patiekto šilumos energijos, kuri neatitinka šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje ar teisės aktuose nustatytų šilumos kokybės reikalavimų;“

Tačiau Sąvado projekto 93.1 punkte siūloma formulė nėra susijusi su faktiškai patirtomis su šilumos tiekėjo sąnaudomis. Naujoji formulės redakcija dėl įvedamų dviejų koeficientų (*10 – matavimo vienetų konvertavimo koeficiento ir 1,2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficiento*), lyginant su šiuo metu galiojančia formule, kurioje yra tik vienas koeficientas (*2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficientas*), apimantis ir matavimo vienetų konvertavimą, padidina aukciono dalyvio mokėtinas balansavimo sąnaudas net šešis kartus (nuo 20 % iki 120 % nuo aukciono dalyvio pasiūlytos šilumos kainos).

Žemiau pateiktas skaičiavimo pavyzdys aiškiai tai iliustruoja:

$Q_{\text{planinis}} = 36\,000 \text{ MWh}$ $Q_{\text{faktinis}} = 39\,600 \text{ MWh}$ $Q_{HP,j,y} = 3\,600 \text{ MWh}$ $p_{HP,j,y} = 2,5 \text{ ct/kWh}$	
<u>Galiojanti Sąvado 93.1 redakcija</u>	<u>Sąvado projekto 93.1 redakcija</u>
$C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times p_{HP,j,y} \times 2$ $C_{HP,y} = 3\,600 \times 2,5 \times 2 = 18\,000 \text{ EUR}$	$C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times p_{HP,j,y} \times 10 \times 1,2$ $C_{HP,y} = 3\,600 \times 2,5 \times 10 \times 1,2 = 108\,000 \text{ EUR}$
Balansavimo kaina, ct/kWh: $2,5 \times 2 = 5 \text{ ct/kWh} = 0,50 \text{ EUR/MWh}$	Balansavimo kaina, ct/kWh: $2,5 \times 10 \times 1,2 = 30 \text{ ct/kWh} = 3,00 \text{ EUR/MWh}$

Nepaisant to, kad aukciono dalyvio į tinklą yra patiekama kokybės reikalavimus atitinkanti ir pigesnė šiluma, didesnę šilumos kiekį nei buvo nustatyta pagaminęs aukciono dalyvis nepagrįstai yra baudžiamas neproporcingo dydžio suma, kuri ne tik dengia galimas balansavimo sąnaudas ir visiškai panaikina gaunamas pajamas už patiektą šilumos kiekio perviršį. Atkreiptinas dėmesys, kad balansavimo sąnaudos turi atlikti tik

	<p>tiekeji šilumos aukcione y pasiūlyta šilumos pardavimo kaina mėnesį y, euro ct/kWh;</p> <p>10 – matavimo vienetų konvertavimo koeficientas;</p> <p>21,2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficientas;</p> <p><...>“</p>	<p>kompensuojamąją funkciją siekiant atlyginti nukentėjusiai šaliai faktiškai patirtas sąnaudas/patirtus nuostolius, tačiau negali leisti nukentėjusiai šaliai piktnaudžiauti savo teise nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita. Bendrovės vertinimu, toks siūlomas reglamentavimas vertintinas ne kaip šalies patirtų nuostolių atlyginimas, o kaip sudarantis sąlygas nepagrįstam praturtėjimui/pasipelnymui kitos šalies sąskaita. Be to, nei Sąvado projekte, nei jį lydinčiame rašte nepateikta argumentų, kodėl reiktų taip drastiškai didinti balansavimo sąnaudų dydį.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, Bendrovė siūlo koreguoti 93.1 punkte nurodytą formulę, ištaisant siūlomo balansavimo šilumos koeficiento reikšmę iš 1,2 į atitinkantį šiuo metu galiojantį dydį – 0,2:</p> $C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times p_{HP,j,y} \times 210 \times 10,2$
15.	<p>2.31. Pakeisti Sąvado 93 punktą ir jį išdėstyti taip: „<...> 93.2. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo grafike plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio, o šilumos tiekėjas atitinkamai turėjo koreguoti galiojantį ar ankščiau parengtą ir įsigaliosiantį dispečerinio valdymo grafiką, nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis privalo padengti šilumos tiekėjo patirtas atlyginti balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $C_{HP,y} = Q_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 10,210 \times 1,2$ <p>kur: $C_{HP,y}$ – dengtinios balansavimo išlaidos mėnesį sąnaudos, veikiant pagal šilumos aukcioną y, Eur. Tuo atveju, jei $C_{HP,y} < 0$, balansavimo sąnaudos nėra mokamos $[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] < 0,2$ ct/kWh, priimama, kad $[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] = 0,2$ ct/kWh; $Q_{HP,j,y}$ – balansavimo šilumos kiekis, susidaręs dėl nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio j veiksmų (neveikimo), mėnesį veikiant pagal šilumos aukcioną y, MWh. Šiuo atveju</p>	<p>Atitinkamai 14-oje pastaboje išsakytiems argumentams dėl pagaminto didesnio nei buvo nustatyta šilumos kiekio, ir tuo atveju, kai šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio, balansavimo sąnaudų skaičiavimas privalo būti pagrįstas tik faktiškai patirtų sąnaudų kompensavimu, o ne sudaryti sąlygas kito ūkio subjekto nepagrįstam praturtėjimui/pasipelnymui kitos šalies sąskaita.</p> <p>Todėl Bendrovė nesutinka su Sąvado projekto 93.2. papunkčio nuostata, kuria siūloma įtvirtinti minimalų dengtinų balansavimo sąnaudų lygį: „Tuo atveju, jei $[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] < 0,2$ ct/kWh, priimama, kad $[p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] = 0,2$ ct/kWh“, nes visiškai neaišku, koku pagrindu pasirinkta būtent tokia kaina.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad tokia fiksuota kaina neturi nieko bendra su faktiškai patirtų balansavimo sąnaudų kompensavimu, o tik sudarytų prielaidą ekonomiškai nepagrįstoms šilumos tiekėjų pajamoms iš nepriklausomų šilumos gamintojų. Įteisinus tokią nuostatą, net ir esant vienodai aukcione pasiūlytai šilumos kainai, neproporcingai didelė atsakomybė būtų perkelta nepriklausomiems šilumos gamintojams, kurie už nepatiktą kiekį būtų priversti mokėti 2,00 Eur/MWh balansavimo kainą. Tokia minimali balansavimo kaina, visiškai neadekvačiai atrodo ją lyginant su vasaros sezono metu aukcione siūlomų šilumos kainų lygiu, pvz., Kauno mieste 2020 m.</p>

balansavimo šilumos kiekis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą, numatyto šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį šilumos aukciono dalyvis *j* privalėjo pagaminti, nepriklausomo šilumos gamintojo *j* ir šilumos aukciono dalyvio *j* faktiškai patiekto šilumos kiekio (valandos tikslumu) ir šilumos nepatiekimo momentu galiojusiame dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą, numatyto šilumos kiekio, kurį per atitinkamą laikotarpį nepriklausomas šilumos gamintojas *j* privalėjo pagaminti;

$p_{HP,y}$ – šilumos tiekėjo faktinės balansavimo šilumos užtikrinimo sąnaudos mėnesį, veikiant pagal šilumos aukcioną y , euro ct/kWh. Faktinės balansavimo sąnaudos lygios šilumos tiekėjo ir kitų nepriklausomų šilumos gamintojų, veikiančių toje pačioje šilumos tiekimo sistemoje, kurių įrenginiai buvo panaudoti kompensuojant nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio *j*, dėl kurio susidarė balansavimo sąnaudos, nepagamintą šilumos kiekį, faktinių šilumos gamybos sąnaudų šilumos aukcione y pasiūlytų šilumos pardavimo kainų (šilumos tiekėjo valdomų pikinių ir (ar) rezervinių šilumos gamybos įrenginių panaudojimo balansavimui atveju yra vertinamos tų įrenginių kintamosios sąnaudos, apskaičiuotos vadovaujantis šilumos kainų nustatymo metodika) svertiniam vidurkiui mėnesį y , apskaičiuotoms vadovaujantis šilumos kainų nustatymo metodika ir (ar) nustatytomis pagal Supirkimo tvarkos nuostatas. Visais atvejais šilumos tiekėjo dispečeris pateikdamas Sąvado 94 punkte numatytą pakoreguotą dispečerinio valdymo planą privalo vadovautis mažiausių sąnaudų principu bei atitinkamai patikslintame dispečerinio valdymo plane nurodyti, kuriais šilumos įrenginiais buvo atliekamas nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio *j* balansavimas.“

birželio mėn. buvo net keli pasiūlymai su 0,01 ct/kWh šilumos kaina, o tokiam gamintojui nepagaminus reikiamo kiekio, už balansavimą tektų sumokėti 0.20 ct/kWh kainą.

Be kita ko, Sąvado projekto 93.2. papunkčio formulėje dėl įvedamų dviejų koeficientų (10 – matavimo vienetų konvertavimo koeficiento ir 1,2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficiento), lyginant su šiuo metu galiojančia formule, kurioje yra tik vienas koeficientas (10,2 – balansavimo šilumos pirkimo koeficientas), apimantis ir matavimo vienetų konvertavimą, padidina aukciono dalyvio mokėtinas balansavimo sąnaudas ~ 18 proc. (nuo 102 % iki 120 % nuo aukciono dalyvio pasiūlytos šilumos kainos ir faktinės balansavimą atlikusio įrenginio kainos skirtumo).

Žemiau pateiktas skaičiavimo pavyzdys aiškiai tai iliustruoja:

$Q_{\text{planinis}} = 36\,000 \text{ MWh}$ $Q_{\text{faktinis}} = 32\,400 \text{ MWh}$ $Q'_{HP,j,y} = 3\,600 \text{ MWh}$ $p_{HP,j,y} = 2,5 \text{ ct/kWh}$ $p_{HP,y} = 3,5 \text{ ct/kWh}$	
Galiojanti Sąvado 93.2 redakcija	Sąvado projekto 93.2 redakcija
$C'_{HP,y} = Q'_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 10,2$	$C'_{HP,y} = Q'_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 10 \times 1,2$
$C'_{HP,y} = 3\,600 \times [3,5 - 2,5] \times 10,2 = 36\,720 \text{ EUR}$	$C'_{HP,y} = 3\,600 \times [3,5 - 2,5] \times 10 \times 1,2 = 43\,200 \text{ EUR}$
Balansavimo kaina, ct/kWh: $[3,5 - 2,5] \times 10,2 = 1,02 \text{ ct/kWh} = 10,20 \text{ EUR/MWh}$	Balansavimo kaina, ct/kWh: $[3,5 - 2,5] \times 10 \times 1,2 = 1,20 \text{ ct/kWh} = 12,00 \text{ EUR/MWh}$

Kaip jau minėta 14 -oje pastaboje, nei Sąvado projekte, nei jį lydinčiame rašte nepateikta argumentų, kodėl reiktų taip drastiškai didinti balansavimo sąnaudų dydį. Todėl Bendrovė siūlo atsisakyti Sąvado projekto 93.2. papunktyje siūlomo minimalaus dengtinų balansavimo sąnaudų lygio ir palikti šiuo metu galiojančią 93.2. papunkčio formulę ir joje taikomą balansavimo šilumos 1,02 koeficientą, formulę išdėstant tokia redakcija:

$$C'_{HP,y} = Q'_{HP,j,y} \times [p_{HP,y} - p_{HP,j,y}] \times 10,210 \times 1,02$$

16.	Siūlymas papildyti Sąvada naujais 93 ¹ ir 93 ² punktais.	<p>Bendrovė siūlo papildyti Sąvadą 93¹ punktu ir jį išdėstyti taip: <i>„93¹. Pagal Sąvado 93.1 ir 93.2 papunkčius nustatant balansavimo šilumos kiekį, turi būti eliminuoti dispečeriniame valdymo plane, sudarytame pagal Sąvado 80 punktą, numatyto ir faktiškai patiekto šilumos kiekio neatitikimai dėl nuo nepriklausomų šilumos gamintojų nepriklausančių veiksnių, tokių kaip šilumos poreikio pokyčiai, šilumos tiekėjų dispečerio nurodymų vykdymai nesant nepriklausomų šilumos gamintojų kaltės ir pan.“</i></p> <p>Tuo pačiu Bendrovė atkreipia Tarybos dėmesį į tai, kad tokiais atvejais, kai dėl šilumos tiekėjo veiksmų ar kitų tinkle veikiančių NŠG techninių ypatumų yra sumažinamas jo patiekiamas šilumos kiekis, šilumos gamintojas patiria nuostolius ir šie nuostoliai gamintojui turi būti kompensuoti. Todėl Bendrovė siūlo papildyti Sąvadą nauju 93² punktu, kuris įtvirtintų prarastų pajamų ir patirtų sąnaudų kompensacinį mechanizmą, sudarantį sąlygas šilumos gamintojui atgauti prarastas pajamas ir padengti faktiškai patirtas sąnaudas (pvz. įsigyto kuro), jei šilumos supirkimas nutraukiamas ar apribojamas ne dėl jo kaltės. Tam galėtų būti taikoma formulė, skaičiuojanti skirtumą tarp šio gamintojo šilumos kainos ir kito gamintojo, kuris patiekė šilumos kiekį, kainos.</p> <p>Pvz. tinkle dirbant trimis gamintojams, pirmoje eilėje esančiam gamintojui duodama komanda sumažinti pateikiamos šilumos kiekį, kadangi kiti tinkle esantys gamintojai negali sumažinti savo pateikiamo šilumos kiekio neatjungus šilumos gamybos įrenginio, o po to kai poreikis atsiranda pradėti gaminti šilumą. Tokiu atveju šiems gamintojams yra užtikrinamas darbas su minimaliu apkrovimu pirmo gamintojo sąskaita. Mūsų manymu, tai neteisinga ir už tai turi būti kompensuojama apkrovimą sumažinti sutikusiam gamintojui. Bet kokių atveju dispečeris turi analizuoti ar ekonomiškai naudinga nukrauti pigiausią gamintoją ir leisti šilumą gaminti brangesniais įrenginiais ar užgesinti šios įrenginius ir šilumos pikus dengti su pikiniais įrenginiais.</p>
17.	2.33. Papildyti Sąvadą 94 ¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „94¹. Tais atvejais, kai dispečerinio valdymo planas buvo sudarytas atsižvelgiant į šilumos aukciono dalyvio negalėjimą išlaikyti Sąvado 65 punkte nustatytų tiekiamos šilumos parametrų, sumažinant ar visiškai nutraukiant iš to šilumos aukciono dalyvio superkamus šilumos kiekius, pagal Sąvado 93.1 ir 93.2 papunkčius balansavimo	Bendrovė nepitaria Sąvado 94. ¹ punkte siūlomai nuostatai, įpareigojančiai šilumos gamintoją (aukciono dalyvį) mokėti balansavimo sąnaudas net ir tuo atveju, kai šilumos gamintojas iki Sąvado 80 punkte nurodyto dispečerinio valdymo plano sudarymo ir pateikimo pranešė šilumos tiekėjui, kad negamins viso ar dalies iš aukciono dalyvio pagal preliminarų šilumos gamybos grafiką numatyto supirkti šilumos kiekio. Šilumos gamintojai negali prognozuoti

	<p>šilumos kiekiui apskaičiuoti, vietoje esamame dispečerinio valdymo plane tam aukciono dalyviui numatyto šilumos kiekio, naudojamas atskirai nustatytas šilumos kiekis, kurį tas šilumos aukciono dalyvis privalėtų gaminti pagal dispečerinio valdymo planą, jeigu veiktų patikimai (be gedimų).“</p>	<p>galimų ateityje įvyksiančių įrangos gedimų ar sutrikimų.</p>
<p>18.</p>	<p>2.35. Papildyti Sąvadą 95¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „95¹. Pagal Sąvado 92, 94 ir 95 punktus atliktos dispečerinio valdymo planų korekcijos neatleidžia šilumos aukciono dalyvio nuo prievolės atlyginti pagal Sąvado 93.1 ir 93.2 papunkčius jam apskaičiuotas balansavimo sąnaudas už visą laikotarpį, per kurį šilumos aukciono dalyvis patiekė didesnę arba mažesnę šilumos kiekį negu turėtų patiekti nekoreguojant dispečerinio valdymo planų dėl šilumos aukciono dalyvio veiklos ar neveikimo.“</p>	<p>Bendrovė siūlo papildyti Sąvadą papildomu 95² punktu, jame numatant tokias nuostatas: <i>„95². Paskutiniam eilėje pagal šilumos aukciono rezultatus šilumos gamintojui, kuris tiekdamas šilumą dėl ribojančio tinklo šilumos poreikio faktiškai atlieka CŠT tinklo balansavimą, tiekiant kokybišką šilumą, balansavimo sąnaudos neskaičiuojamos.“</i></p>